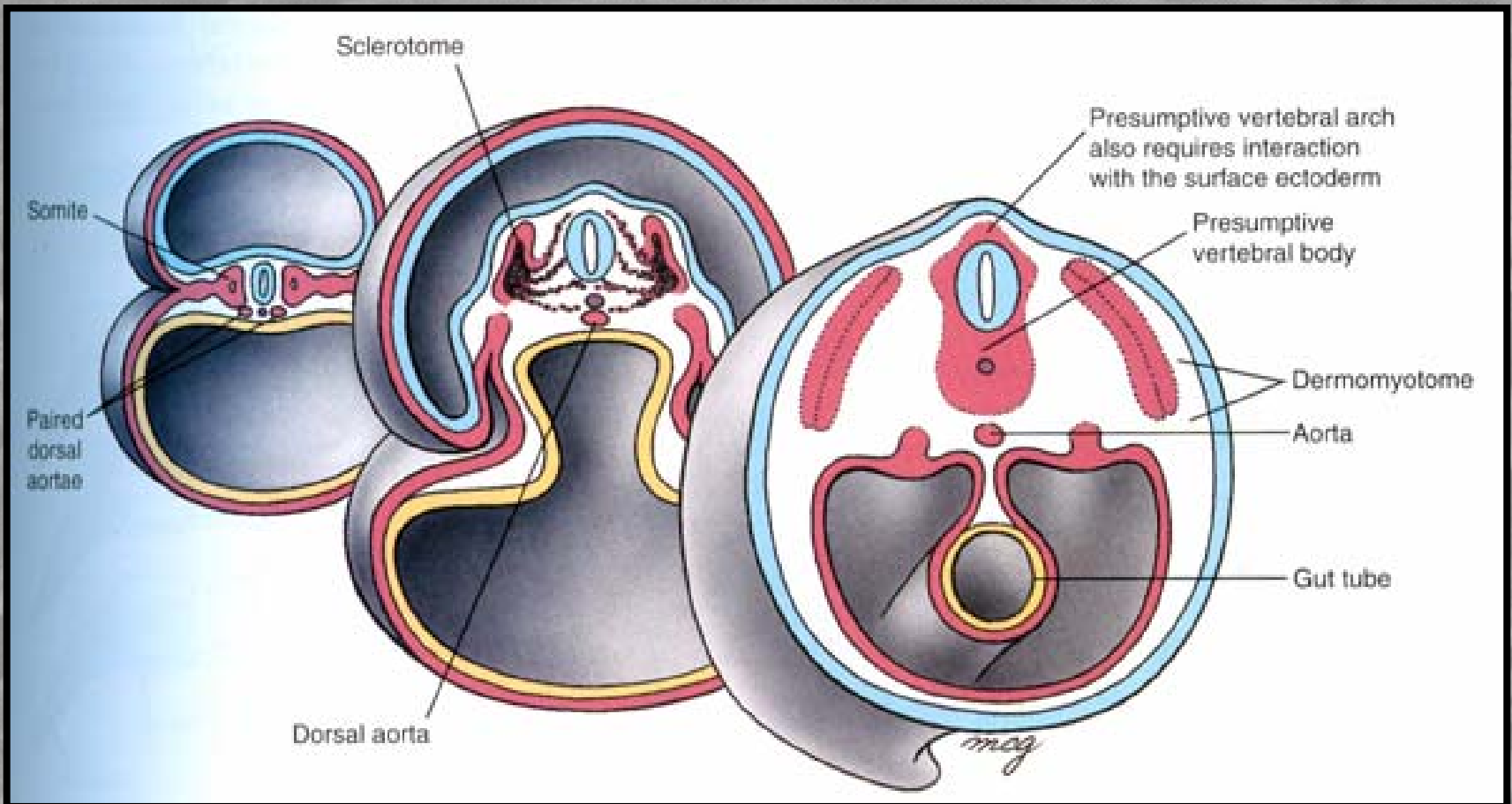
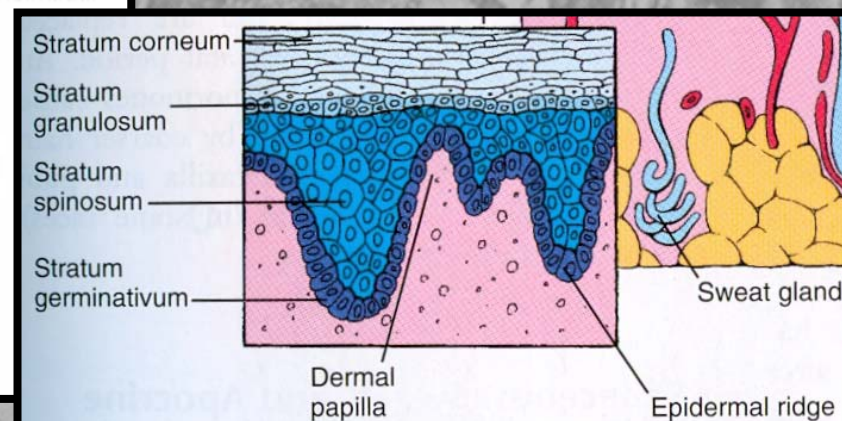
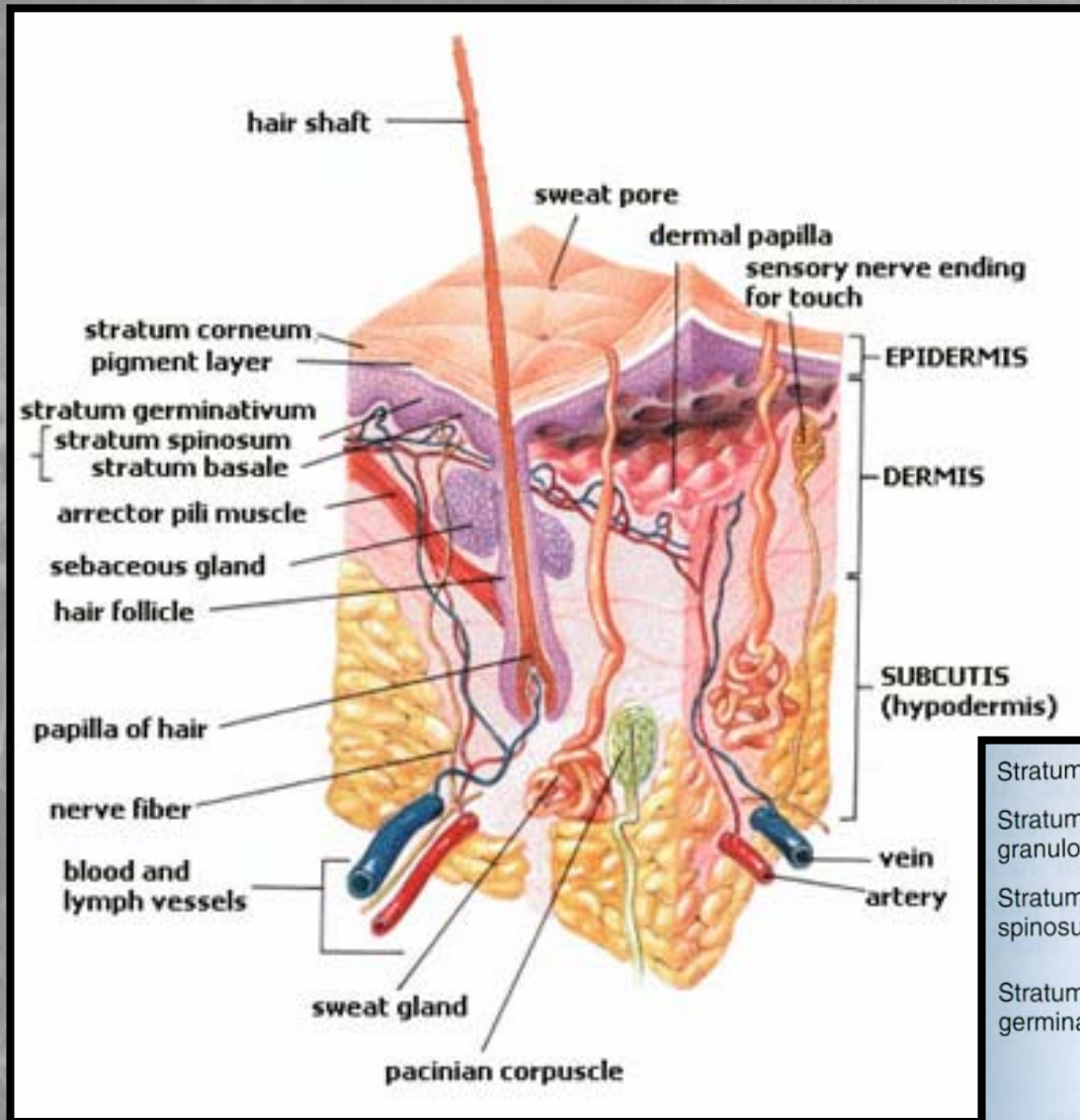

Vývoj integumentu (kůže a její deriváty)

Adultní kůže

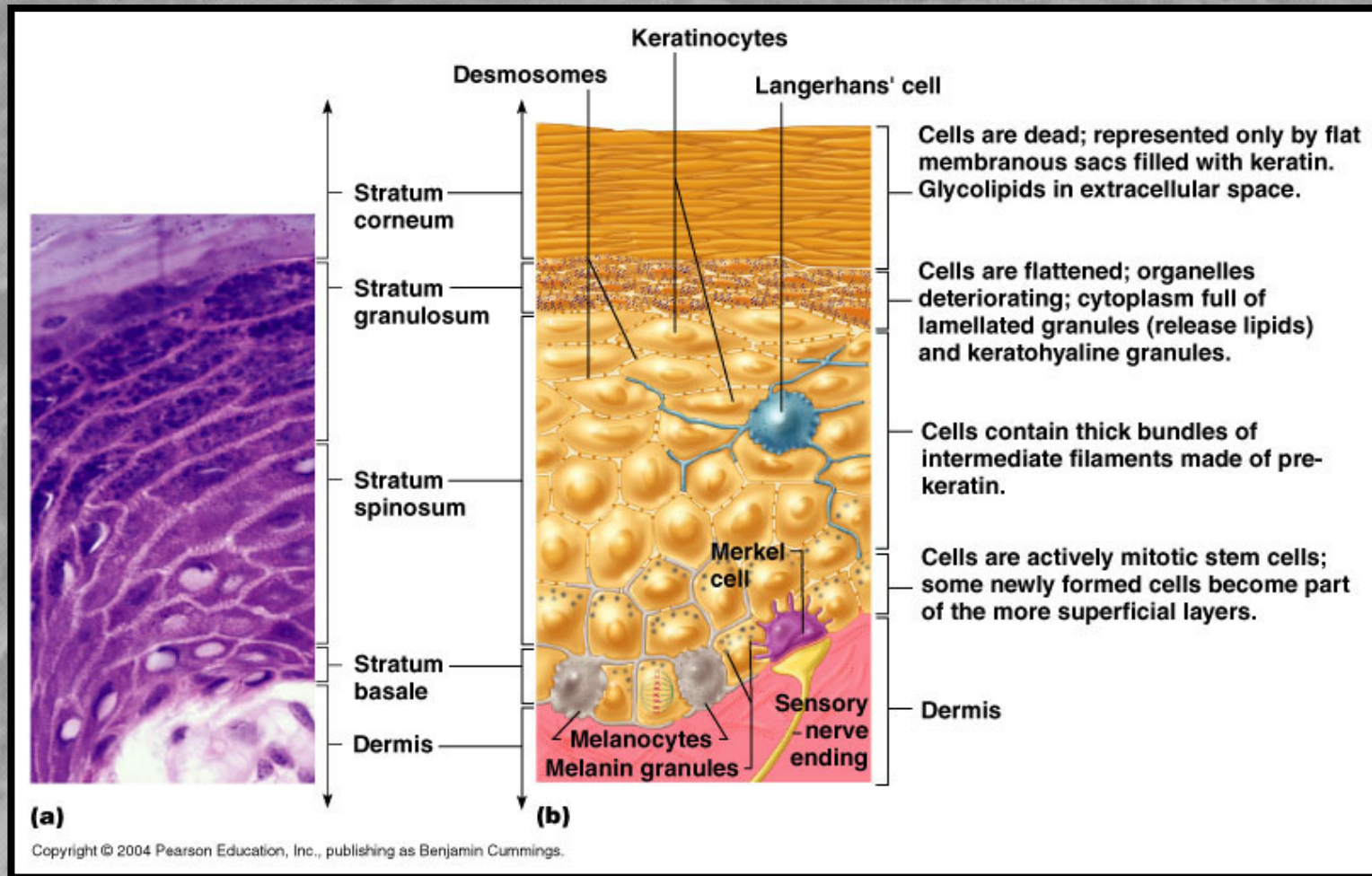
- epidermis (ektoderm)
- dermis + hypodermis/subkutis (mesenchym / mesoderm, somatopleura)

V adultní epidermis dále přítomny

- melanocyty - původem z neurální lišty (migrují 6-7 týden)
- Langerhansovy buňky - původem z kostní dřeně (mezoderm, hematopoéza)
  - dendritické buňky epidermis, imunitní systém, antigen prezentující buňky (migrují od 17 týdne)

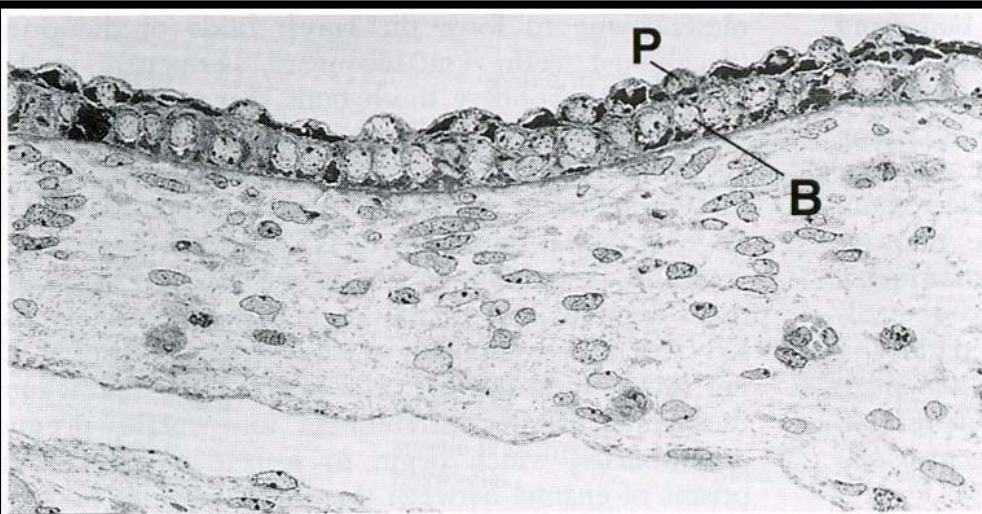

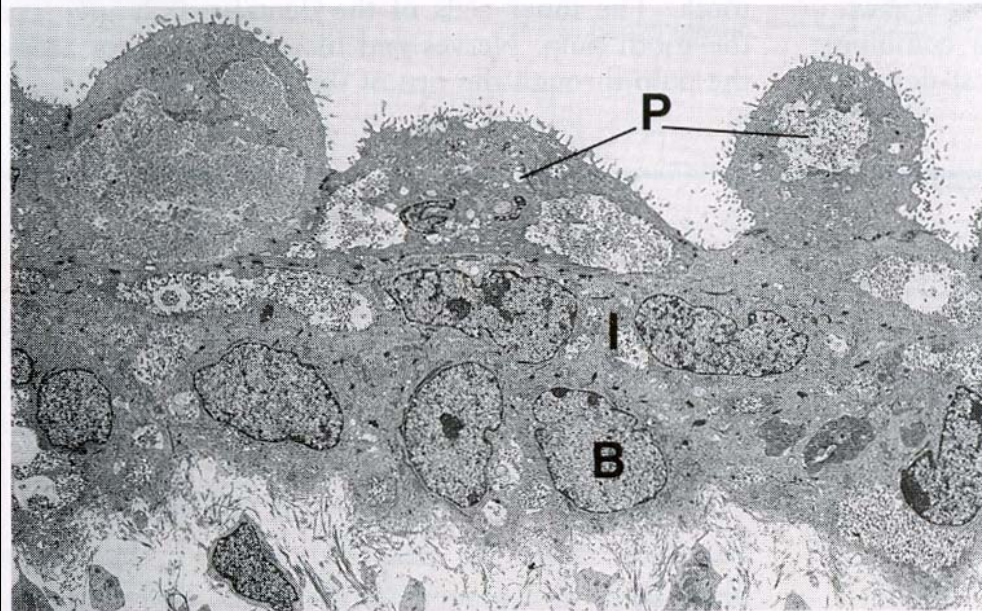
Tvorba primitivní epidermis

8-9 týden (h)

- rozlišení na povrchový periderm (P)
a proliferující bazální vrstvu (B)
  - stratum germinativum

8 weeks

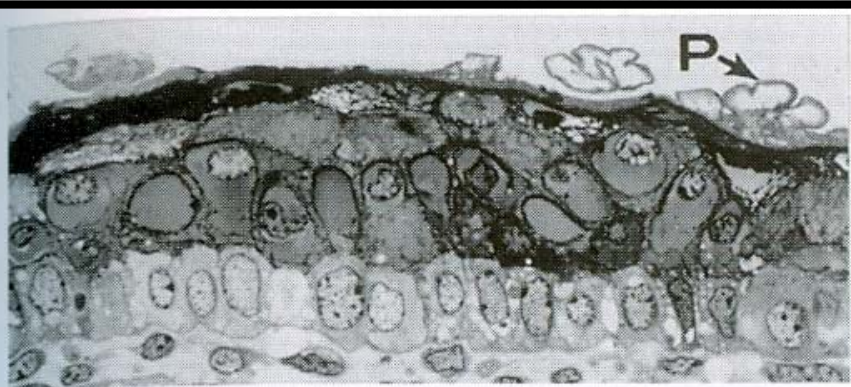

11 weeks

11 týden (h)

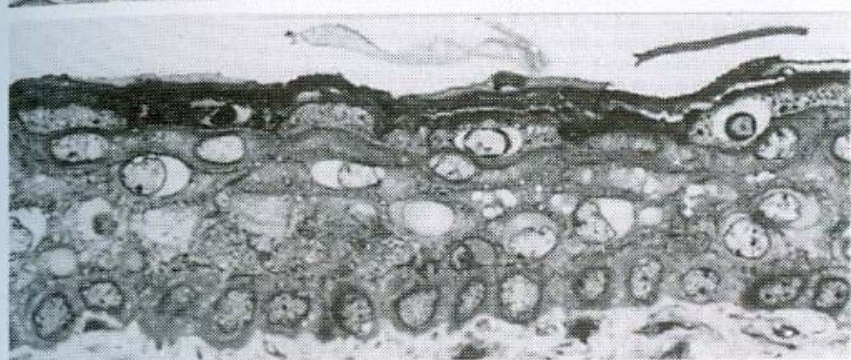
- vznik intermediální vrstvy (I),
periderm je ale stále přítomen

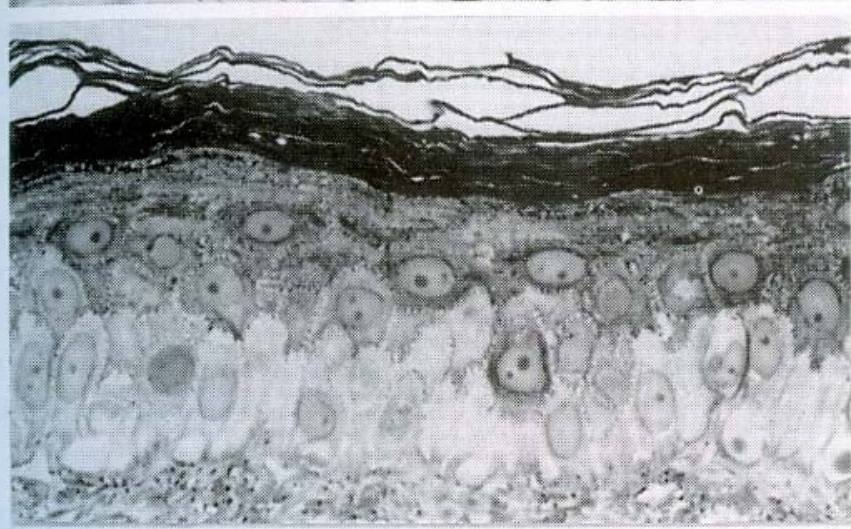
17 týden

- zbytky peridermu (P), v 21 týdnu již není

24 týden

- epidermis již stratifikovány na st. spinosum, st. granulosum, st. corneum, st. germinativum

stejně jako **adultní epidermis**

nejdůležitější pro-mitotické faktory:

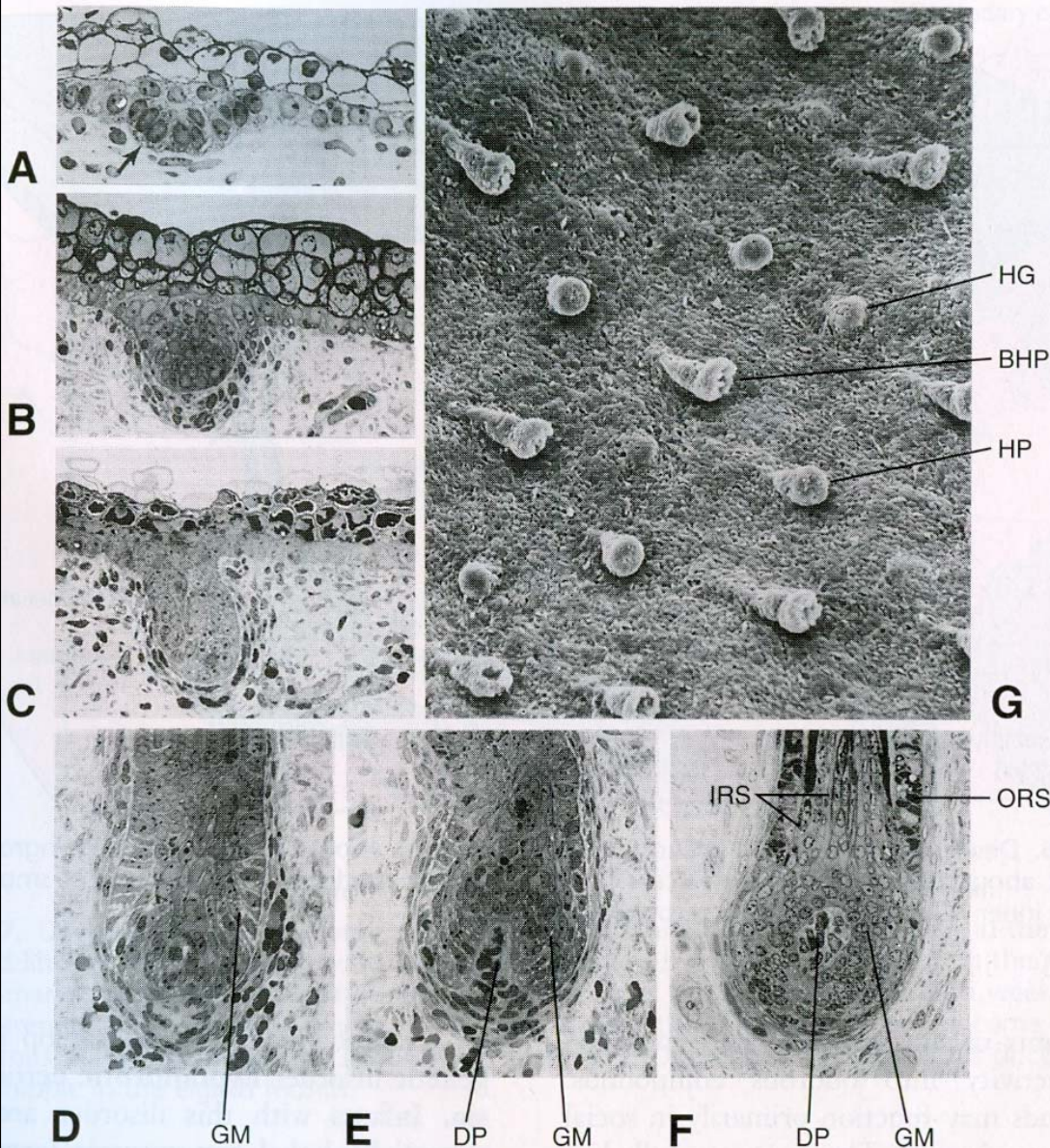
TGF- α - transformující růstový faktor α

FGF-7/KGF - fibroblastový růstový faktor-7

- keratinocytový růstový faktor

Vznik vlasového folikulu

A - 80ý den

B - konec prvního trimestru

C - druhý trimestr

D-F - vývoj vlasové cibulky

DP - dermální papila

GM - geminální matrix

I -, ORS - vnitřní a vnější pochva vlasového folikulu

HG - vlasový zárodek

HP - vlasový pupen

BHP - vlasová cibulka

D

GM

E

DP

GM

F

DP

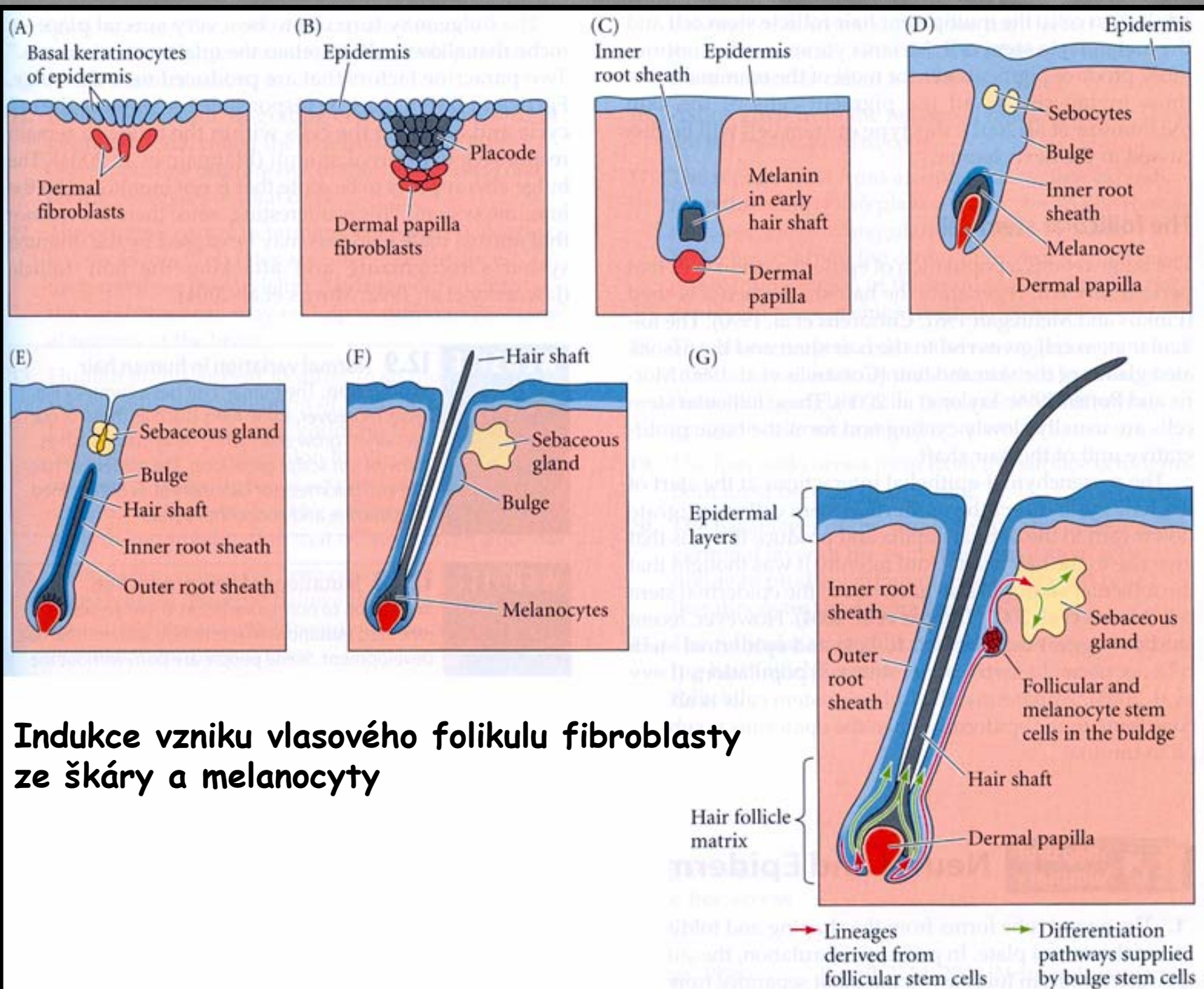
GM

G

IRS

ORS

Indukce vzniku vlasového folikulu fibroblasty ze škáry a melanocyty

PRIMÁRNÍ VLASY / primární vlásky na těle fétu - tzv. lanugo
někdy po narození ještě např. na ramenou

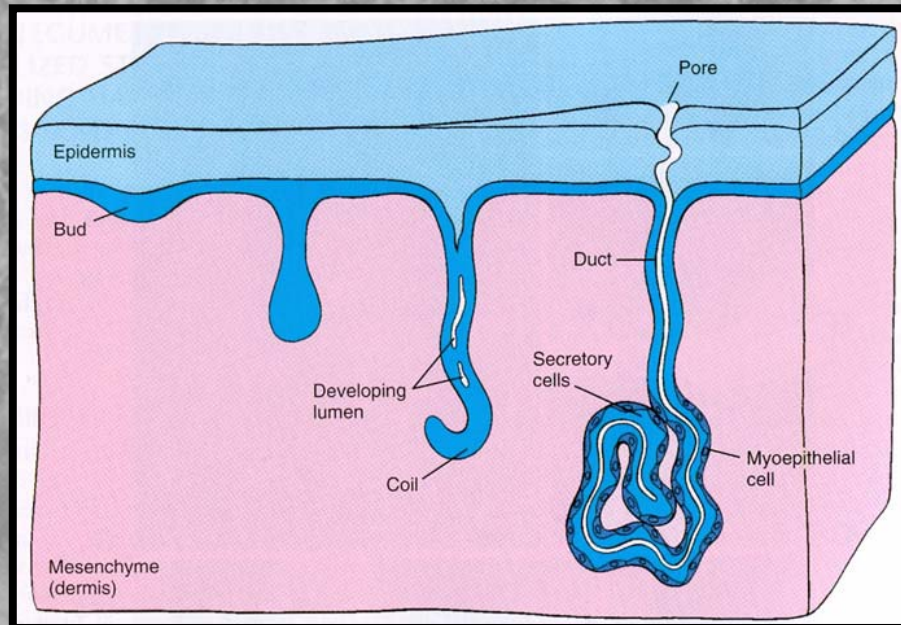
SEKUNDÁRNÍ VLASY - nahrazují lanugo ještě během fetálního období

TERCIÁLNÍ VLASY - v době dospívání v ohanbí, v podpaží a vousy u mužů

Přídavné kožní orgány - kožní žlázy, vlasy, nehty
- základ v podobě epitelových čepů ze zárodečné vrstvy epitelu

Potní žlázy

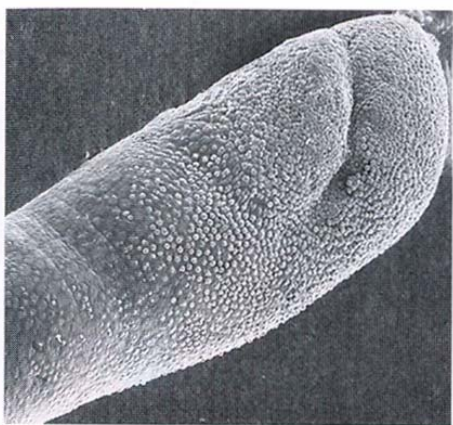
- od 20 týdne

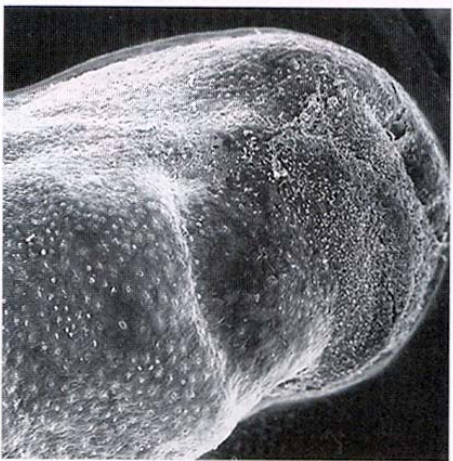

A

12 weeks

B

12-14 weeks

C

16 weeks

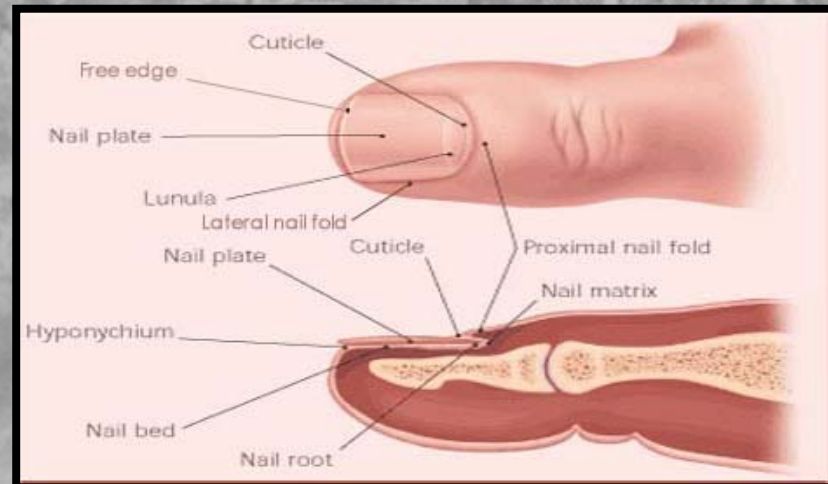

Nehty

- ztláčení epidermu - základ lůžka nehtu, primární pole nehtu (kryto peridermem) (10ý týden na ruce, 14ý týden na nohou)
- ohraničeno záhybem ektodermu
- v proximální části vznik formativní zóny ze stratum germinativum

=> produkce rohoviné nehtové destičky

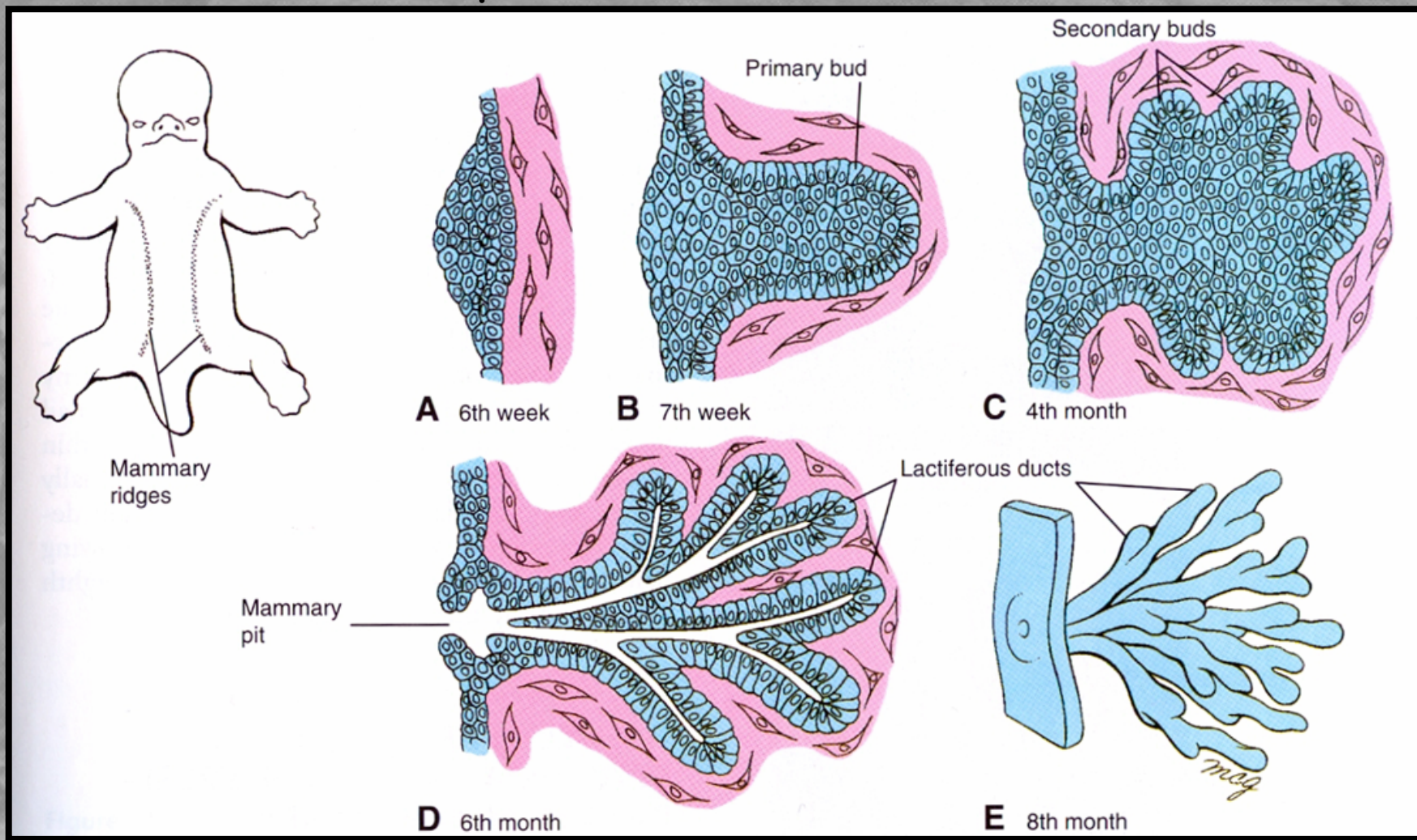
- eponychium - původní krytí nehtu zbytky u báze lůžka
- hyponychium - vrstva epidermu pod nehtem

Mléčné žlázy

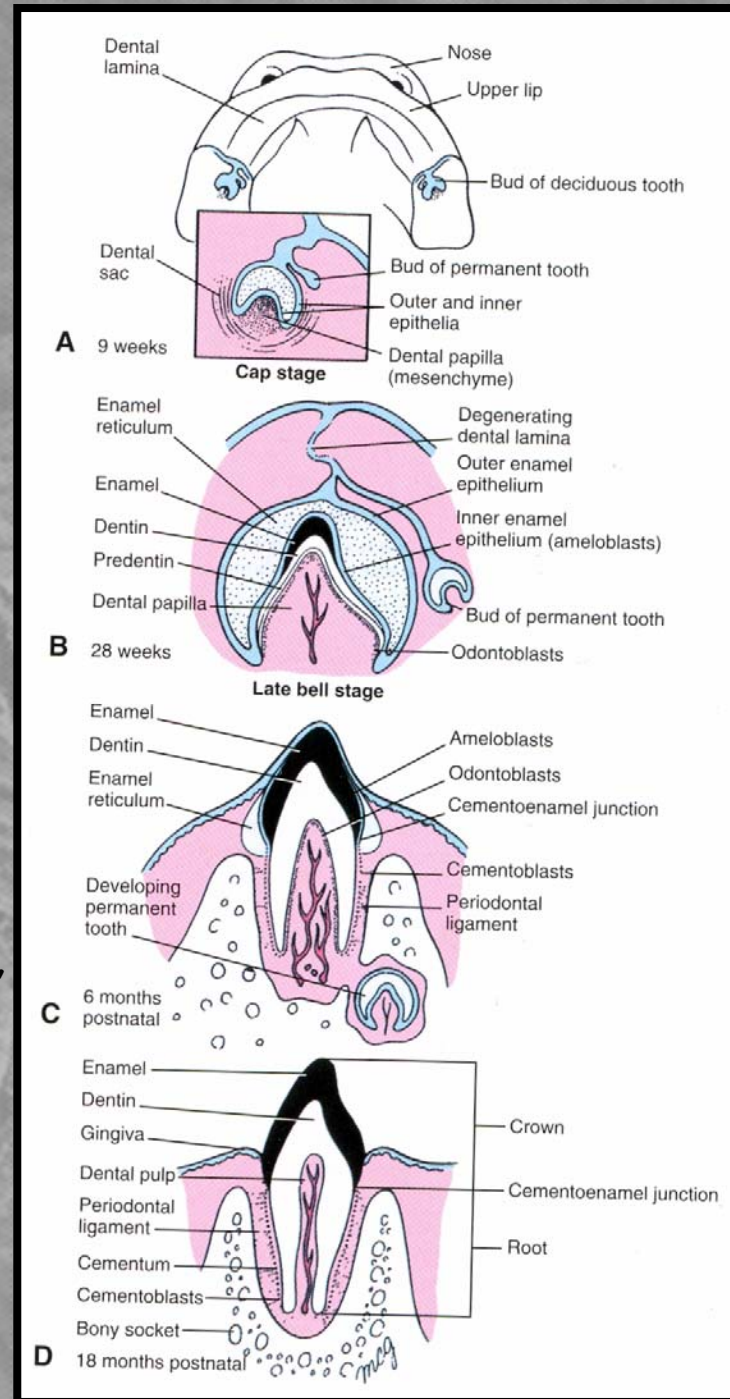
- párové mléčné lišty (od 4ého týdne, h)
- primární mléčný čep/pupen (5-6ý týden, h)
- sekundární mléčný čep/pupen (od 3tího měsíce, h)
- vznik mléčných kanálků/mlékovodů a mléčné jamky (od 6ého měsíce, h)
- proliferace - přilehlého mezodermu -> tvorba bradavky
  - buněk epidermis -> dvorec

Vývoj zubů

- interakce ektodermu s mezenchymem (mezenchym z oblasti neurální lišty)
- 6ý týden (h) zubní lišta - dentogingivální (lamina dentalis), prorůstáním ektodermu do hloubky mezenchymu
- na volném konci ektodermu vznik pupenů
  - základ skloviny (email/enamel, ameloblasty, krystaly hydroxyapatit)
- proliferace ektodermu = vznik z. pohárků (pohárky jsou odpovědné za tvar zubu)
- obklopující mezenchym vytvoří z. vak - folikul a pod každým pohárkem z. papilu.
- na vrcholu papily vznik odontoblastů (-dentin)
  - indukční vliv ameloblastů
- dentin (kost + hydroxyapatit) následně email/sklovina, 4tý měsíc (h)
- regulátory: Wnt, FGF-4, BMP-2/4, SonicHH, regulující transkripční faktory MSX1 a MSX2
- definitivní chrup stejně, ale ze sekundární zubní lišty (základ později jak primární zuby, často až po narození, moláry z prodloužených konců primární lišty (nemají mléčné předchůdce)

Prořezávání zubů

- v důsledku intenzivního růstu kořene zubu opírajícího se o vzniklý kostěný alveolus až dojde k proniknutí gingiválním valem. Stlačování měkkých částí nad korunkou vede k potlačení cévního zásobení a odumírání tkáně => usnadnění průniku

S růstem definitivních zubů jsou kořeny mléčných postupně odbourávány

- ztráta opory, uvolnění a vypadnutí po malém tlaku

Vývoj zubů je součástí vývoje celého organismu

- faktory společné s regulací vývoje kostí, tvorba kolagenu mukopolysacharidů, metabolismus fosforu a vápníku, metabolismus vitamínu A, D, C
- kontrola hormony hypofyzárními, štítné žlázy, příštítných tělísek, kůry nadledvin a hormony pohlavních žláz
- na systémovost celého procesu poukazují některé průvodní jevy
  - zvýšené slinění, zvýšená teplota, nechutenství, průjem, někdy i zvracení

Mléčný chrup			Definitivní chrup		
zub	růst (měsíc)	základ (embryo- geneze)	zub	růst (rok)	základ (po narození)
i1	6.-8.	6.týden	M1	6.-8.	4.měsíc !fétu!
i2	7.-12.	„	I1	6.-7.	6.měsíc
m1	12.-16.	„	I2	7.-9.	6.měsíc
c	15.-20.	„	P1	9.-11.	10.měsíc
m2	20.-30.	„	C	9.-14.	8.měsíc
			P2	11.-14.	18.měsíc
			M2	10.-15.	6.měsíc
			M3	17.-30.	5.rok

Mléčný chrup

Definitivní chrup

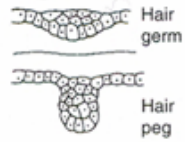

- I1: Dens incisivus medialis (první řezák)
- I2: Dens incisivus lateralis (druhý řezák)
- C: Dens caninus (špičák)
- P1: Dens premolaris primus (první třenový zub)
- P2: Dens premolaris secundus (druhý třenový zub)
- M1: Dens molaris primus (první stolička)
- M2: Dens molaris secundus (druhá stolička)
- M3: Dens molaris tertius (Dens serotinus, Dens sapientiae, třetí stolička, zub moudrosti)

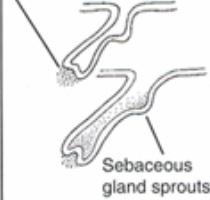

Hair

Development sequence typical of hair germ formed in 7th week

Dermal papilla forms

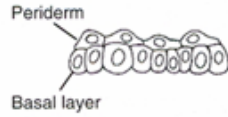
Hair shaft forms

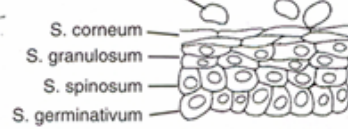
Skin and accessory glands

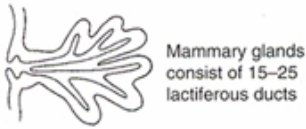
Melanocytes & Langerhans cells invade primitive epidermis

Periderm sloughs

Sweat glands form

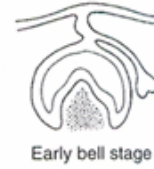

Weeks Months

Teeth

Tooth buds form from dental lamina

Late bell stage

Eruption